

Artikelsgewijze toelichting Procedureverordening nadeelcompensatie

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel worden enkele kernbegrippen van de regeling omschreven.

Artikel 2 Het recht op nadeelcompensatie

Het eerste lid van dit artikel bevat de maatstaf aan de hand waarvan wordt gekeken of nadeelcompensatie zal worden toegekend.

1. Ten eerste moet de schade het rechtstreekse gevolg zijn van door of vanwege de gemeente Hillegom rechtmatig uitgevoerde feitelijke werkzaamheden c.q. genomen besluiten. Er moet derhalve sprake zijn van causaal verband. Om te beoordelen of sprake is van causaal verband tussen het nadeel en de werkzaamheden dient een vergelijking te worden gemaakt tussen de toestand zoals deze door het handelen is geworden en de toestand zoals deze zonder het handelen zou zijn geweest op hetzelfde moment.
2. Ten tweede moet het gaan om nadeel dat redelijkerwijs niet of niet geheel te zijner laste behoort te blijven. Nadeel dat geacht wordt tot het momenteel maatschappelijk risico te behoren komt niet voor vergoeding in aanmerking. Het moet gaan om onevenredig nadeel, zie ook de algemene toelichting. Het ligt in beginsel op de weg van de verzoeker om te stellen en aannemelijk te maken dat er aanleiding bestaat om af te wijken van voormeld uitgangspunt. De verzoeker dient niet alleen aannemelijk te maken dat hij schade lijdt, of zal lijden, maar ook dat sprake is van onevenredige schade – dat wil zeggen buiten diens normaal maatschappelijk risico, dan wel buiten diens normale ondernemersrisico vallende en op een beperkte groep burgers of instellingen drukkende schade- als gevolg van het betreffende besluit.
3. De hoogte van de nadeelcompensatie is niet in de verordening geregeld. Het wordt in eerste instantie aan de adviescommissie overgelaten vast te stellen in hoeverre er aanleiding bestaat tot toepassing van een aftrek wegens normaal maatschappelijk risico.
4. Verder geldt dat het nadeel niet voor vergoeding in aanmerking komt, indien de verzoeker het risico van mogelijke benadeling actief of passief heeft aanvaard. Zie voor de uitleg van deze begrippen de algemene toelichting.
5. Ten slotte komt het nadeel niet voor vergoeding in aanmerking indien het nadeel anderszins is verzekerd. Deze nadeelcompensatieverordening heeft een aanvullend karakter. Deze regeling treedt dan ook niet in de plaats van bestaande (wettelijke) compensatieregelingen. Het zevende lid bepaalt dat nadeel kan worden gecompenseerd in de vorm van geld of op andere wijze. Nadeelcompensatie in natura wordt toegekend op verzoek van de benadeelde, het college of op advies van de adviescommissie.

Artikel 3 Het verzoek om nadeelcompensatie

1. In dit artikel worden regels gegeven voor de indiening van een verzoek om nadeelcompensatie. In het eerste lid is bepaald dat het verzoek om nadeelcompensatie zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, schriftelijk bij het college wordt ingediend. Een concrete termijn is hier niet genoemd, omdat het onjuist zou zijn om aan een benadeelde tegen te werpen dat de termijn voor het indienen van een verzoek reeds is verstreken, terwijl de weg naar de burgerlijke rechter nog wel open zou staan (omdat de vordering nog niet verjaard is). Hiermee zou de regeling aan een van haar doeleinden – te weten het scheppen van een bestuursrechtelijk kader voor de behandeling van verzoeken om schadevergoeding als gevolg van een rechtmatige overheidsdaad- voorbij schieten. Vanuit bestuurlijk oogpunt moet het onwenselijk worden geacht dat nog verzoeken om schadevergoeding worden ingediend jaren nadat het nadeel is gebleken. Een benadeelde die zonder goede reden onnodig lang wacht met het indienen van zijn claim wordt daarom geacht zijn aanspraak te hebben verwerkt. Er zijn echter gevallen waarin de schade pas na langere tijd intreedt of voor de benadeelde kenbaar wordt. Het zou onjuist zijn om hem dan tegen te werpen dat de termijn voor het indienen van een verzoek reeds is verstreken, zeker indien de benadeelde dan nog wel naar de burgerlijke rechter kan stappen.

2. Het indienen van een verzoek moet schriftelijk gebeuren. Het verzoek bevat in elk geval de volgende aandachtspunten: naam en adres van de verzoeker, de dagtekening, een beschrijving van de handeling en/of het bestuursbesluit c.q. aanduiding van de uitvoering van het werk of de maatregel die naar het oordeel van de verzoeker het nadeel heeft veroorzaakt; een opgave van de aard en omvang van het nadeel en een zo nauwkeurig mogelijk specificatie van het bedrag van het nadeel; een omschrijving van de wijze waarop het nadeel naar het oordeel van de verzoeker dient te worden gecompenseerd en –zo een vergoeding in geld wordt gewenst- een opgave van het schadebedrag dat naar het oordeel van het verzoeker vergoed dient te worden.
3. In lid 2 van dit artikel is de bepaling opgenomen dat ter zake van het in behandeling nemen van een verzoek om nadeelcompensatie op grond van het bepaalde in de Legesverordening (met de bijbehorende tabel) leges verschuldigd is. Indien een verzoek wordt gehonoreerd wordt teruggaaf van 100% van de geheven leges verleend. “Voor zover de wet dit toelaat” is toegevoegd omdat het nog niet geheel duidelijk is of het heffen van leges juridisch mogelijk is. De belastingkamer van het gerechtshof in Den Haag heeft bij uitspraak van 14 november 2001 (“Jacobswoude”) het heffen van leges voor het in behandeling nemen van een verzoek om planschade toelaatbaar geacht. Tegen deze uitspraak loopt nog beroep in cassatie een procedure bij de Hoge Raad. Mocht de Hoge Raad het heffen van leges ten behoeve van planschadeclaims niet accepteren dan moet de legesverordening hieraan worden aangepast. Voor planschadeverzoeken geldt in 2004 een leges van € 1.150,--. Of het toelaatbaar wordt geacht om voor verzoeken om nadeelcompensatie eveneens leges te heffen is niet geheel duidelijk. In de wetwijziging WRO wordt de aanvrager ex art. 6.4 verplicht een recht van € 300,-- te betalen bij de indiening van een claim. Voor verzoeken om nadeelcompensatie wordt in 2004 een recht van € 1.150,-- berekend. De verzoeker krijgt dit –overeenkomstig de overige regelingen- terug bij een positieve beschikking.
4. Eén maal per twaalf maanden ene verzoek teneinde een opeenstapeling van verzoeken te voorkomen. De verzoeker kan zijn voorkeur kenbaar maken omtrent de wijze van compensatie van het geleden nadeel. Wanneer de verzoeker compensatie in geld wenst, dient hij in het verzoekschrift de hoogte van het naar zijn oordeel te vergoeden bedrag te vermelden. Dit bedrag hoeft niet hetzelfde te zijn als het totale geleden nadeel, omdat in de vergoeding daarvan deels reeds voorzien kan zijn of omdat een deel van het geleden nadeel niet voor vergoeding in aanmerking komt vanwege de evenredigheidstoets.
5. Het vierde lid vordert van de verzoeker dat hij alle gegevens verschaft –van welke aard dan ook- die het college nodig heeft voor de beoordeling van de gegrondheid van de schadeclaim. Deze verplichting wordt beperkt in zoverre, dat de verzoeker slechts gehouden is die gegevens en bescheiden te verstrekken waarover hij redelijkerwijs beschikking kan krijgen.
6. Het college moet volgens het vijfde lid de ontvangst van het verzoek binnen twee weken bevestigen. Tevens moet hij de verzoeker informeren over de verdere procedure en de termijnen. Overeenkomstig artikel 4:15 Awb moet het bestuursorgaan de belanghebbende in kennis stellen wanneer een beschikking niet binnen acht weken kan worden gegeven, waarbij moet worden aangegeven binnen welke (redelijke) termijn de beschikking kan worden tegemoet gezien.
7. Indien het verzoek onvolledig is of indien verzoeker onvoldoende gegevens heeft verstrekt om het verzoek te kunnen beoordelen, geeft het college op grond van het zesde lid de verzoeker de gelegenheid om binnen vier weken de ontbrekende gegevens en/of bescheiden te verschaffen.

Artikel 4 Vereenvoudigde behandeling van het verzoek

1. Het college neemt geen onvolledige verzoeken in behandeling.
2. Het tweede lid is erop gebaseerd dat het onnodig is om voor eenvoudige en duidelijke gevallen de zware procedure van behandeling van het verzoek om nadeelcompensatie door een adviescommissie te volgen. Indien een verzoek naar het oordeel van het college kennelijk gegrond of kennelijk ongegrond is, wordt het verzoek zonder behandeling door de adviescommissie toe- of afgewezen. Wanneer bijvoorbeeld na summier onderzoek al

duidelijk is dat het geleden nadeel voor vergoeding in aanmerking komt kan het college het verzoek direct, zonder nader onderzoek, toewijzen. Eveneens kan het college het verzoek om nadeelcompensatie direct afwijzen indien duidelijk is dat het geleden nadeel niet door de gemeente is veroorzaakt.

3. Het derde en vierde lid bevatten termijnen waarbinnen een besluit om het verzoek niet in behandeling te nemen, dan wel wegens kennelijke ongegrondheid af te wijzen of wegens kennelijke gegrondheid direct toe te wijzen, aan de verzoeker wordt meegedeeld.

Artikel 5 De behandeling van het verzoek

1. Lid 1 en 2 spreken voor zich.

Artikel 6 De samenstelling van de adviescommissie

Dit artikel bevat de bepaling dat de deskundigheid en onafhankelijkheid van de commissie bedingt.

Artikel 7 Het onderzoek van de adviescommissie

1. In lid 1 wordt bepaald aan de hand van welke vragen de adviescommissie het verzoek moet onderzoeken. Het zal niet altijd nodig zijn alle in het eerste lid genoemde vragen te beantwoorden. Wanneer bijvoorbeeld uit het onderzoek blijkt dat het nadeel niet het gevolg is van besluiten of handelingen van de gemeente Hillegom, dan zal de beantwoording van de overige vragen achterwege blijven.
2. Alle partijen moeten de hun beschikbare relevante informatie aan de adviescommissie overleggen. Tot die gegevens behoren niet alleen het verzoek met de daarbij behorende bescheiden, maar alle informatie die voor de beoordeling van het verzoek noodzakelijk of bruikbaar kan worden geacht.
3. Het derde lid maakt het mogelijk dat de adviescommissie de situatie ter plaatse in ogenschouw gaat nemen. De adviescommissie heeft echter niet de bevoegdheid plaatsen te betreden tegen de wil van de rechthebbende.

Artikel 8 Mondelinge toelichting

Dit artikel, waarin de verzoeker en het college in de gelegenheid worden gesteld een mondelinge toelichting te geven, spreekt voor zich.

Artikel 9 Het advies van de commissie

Alvorens een definitief advies aan het college te geven, rapporteert de adviescommissie de bevindingen van haar onderzoek naar de in artikel 7 lid 1 gestelde vragen in een concept-advies. Dit concept-advies wordt aan verzoeker en het college gezonden, waarna verzoeker en college hun eventuele bedenkingen tegen dit concept-advies schriftelijk aan de adviescommissie kenbaar kunnen maken. Blijkens artikel 9 lid 4 dienen deze bedenkingen binnen zes weken na de datum van verzending van het concept-advies door de adviescommissie te zijn ontvangen. Binnen zes weken na het verstrijken van de termijn waarbinnen de bedenkingen kunnen worden ingediend verzendt de adviescommissie haar definitieve advies aan verzoeker en aan het college. Indien naar het oordeel van de adviescommissie niet redelijk is dat het nadeel geheel of ten dele ten laste van de verzoeker blijft, beschrijft zij in het concept-advies tevens de omvang en vorm van de toe te kennen nadeelcompensatie.

Artikel 10 Overige vergoedingen

1. Het eerste lid stelt een grens aan de waarde van de compensatie, Indien de nadeelcompensatie niet in geld maar op andere wijze plaatsvindt. De waarde van de compensatie in natura mag niet hoger zijn dan het bedrag in geld waarop de verzoeker aanspraak zou kunnen maken. Wanneer de waarde van de compensatie op andere wijze groter zou zijn dan het bedrag in geld waarop de verzoeker aanspraak zou kunnen maken, kan het college besluiten alsnog nadeelcompensatie in geld toe te kennen.
2. Het tweede lid bepaalt dat het college tevens kan besluiten tot het toekennen van door verzoeker gemaakte deskundigenkosten. Hierbij geldt een dubbel redelijkheids criterium:

zowel het inschakelen van de deskundige als de gemaakte kosten zelf moeten redelijk zijn. Daarnaast geldt dat de verzoeker zijn verzoek tijdig, dat wil zeggen voordat de adviescommissie haar definitieve advies heeft verzonden, een verzoek hiertoe indient.

Artikel 11 De beslissing op het verzoek

Het college beslist binnen zes weken na ontvangst van het definitieve advies van de adviescommissie op het verzoek om nadeelcompensatie. De beslissing op het verzoek moet worden gemotiveerd. Ter motivering van het besluit kan het college volstaan met een verwijzing naar het door de adviescommissie uitgebracht advies, indien het advies zelf de motivering bevat en de beslissing in overeenstemming is met het advies van de adviescommissie. Bij een afwijking van het advies moet deze afwijking worden gemotiveerd.

Artikel 12 Inwerkingtreding

En

Artikel 13 Overgangs-en slotbepalingen

Deze bepalingen spreken voor zich.